

معیار فلش و سطح خوانائی مطالب کتاب "انگلیسی برای دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی"

دکتر زاهد بیگدلی *

چکیده

کتاب "انگلیسی برای دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی" در سال ۱۳۷۷ و در دو جلد منتشر شد. این کتاب به عنوان منبع اصلی دروس زبان تخصصی ۱ و ۲ رشته مربوطه تعیین گردیده است. مقاله حاضر ضمن اشاره بر ضرورت تدوین چنین کتابی، سطح خوانائی مطالب کتاب را بر اساس معیار فلش بررسی و مشخص نموده است. در این مقاله همچنین نقاط قوت و ضعف کتاب برشمرده شده است و پیشنهادهای ارائه گردیده است تا با اعمال آنها در ویرایشهای بعدی، این کتاب بتواند جای خالی منبع مناسب برای آموزش زبان انگلیسی به دانشجویان رشته کتابداری را پر کند.

مقدمه

یکی از مشکلات اساسی مدرسین و دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی نبود، یا عدم تناسب و یا کهنگی منابع مربوطه است. این مسئله هم در زوند آموزش دانشجویان این رشته و هم در مطالعه و آمادگی دانشجویان برای شرکت در آزمونهای ورودی مقاطع بالاتر تأثیر منفی داشته است. اگر چه در سالهای اخیر گاه به طور سطحی و موردی

و در قالب رساله‌های کارشناسی ارشد به این مهم پرداخته شده است، لیکن اهمیت موضوع ایجاب می‌کند که این مسأله به طور علمی‌تر و دقیق‌تر توسط متخصصان این رشته مورد موشکافی و در صورت لزوم تجدید نظر قرار گیرد. در این صورت، عناوین دروس، سرفصلها و محتوای منابع با پیشرفته‌ها و تغییرات حاصله در قلمرو این رشته در سطح جهانی سازگاری بیشتری خواهد داشت.

بسین رشته‌ای بودن رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی، ریشه داشتن کتابداری نوین و اطلاع‌رسانی در غرب، لزوم استفاده از منابع انگلیسی زبان در بسیاری از دروس مخصوصاً دروس مرجع‌شناسی عمومی لاتین و مرجع‌شناسی تخصصی، و همچنین ضرورت استفاده از نظامها و پایگاههای اطلاعاتی در سطح جهانی، ضرورت آشنائی کافی فارغ‌التحصیلان این رشته با زبان انگلیسی و به تبع آن وجود کتاب درسی مناسب زبان انگلیسی برای تدریس آن به دانشجویان این حوزه را قطعی می‌سازد. از میان کمبودهای منابع مربوط به دروس رشته مورد بحث کمبود کتاب درسی زبان انگلیسی جای خاصی دارد.

در سال ۱۳۷۷ به همت خانم ناهید بنی‌اقبال که از کتابداران با تجربه کشورمان است

کتاب "انگلیسی برای دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی در دو جلد" مشتمل بر بیست بخش و در ۲۶۸ صفحه به عنوان منبع اصلی دروس زبان تخصصی ۱ و ۲ رشته مربوطه و با شمارگان ۳۰۰۰ توسط انتشارات "سمت" منتشر شد.^۱ این کتاب توسط خانم سارا ایلخانی ویرایش شده و در دو جلد به چاپ رسیده است. جلد اول در ۱۲۲ صفحه و جلد دوم در ۱۴۶ صفحه و هر جلد در ۱۰ بخش (Unit) تنظیم گردیده است.

هر بخش از چهار قسمت تشکیل شده است، قسمت اول تمرینهای مربوط به درک متن است که به دنبال یک متن نسبتاً طولانی تمرینهایی به شرح ذیل ارائه شده است:

۱. تعیین جمله‌های "درست" و "نادرست". در این قسمت از دانشجویان خواسته شده است که پاسخهای خود را توجیه (justify) کنند.
۲. ماده‌های تکمیل کردنی با چهارگزینه.
۳. دادن پاسخ شفاهی به تعدادی سؤال.

قسمت دوم با عنوان Language Practice آمده که موارد ذیل را در برمی‌گیرد:

1- Baniaghbal, Nahid. English for the Students of Library and Information Science. Tehran: SAMT, 1999.

هدف از مقاله حاضر، مروری کوتاه بر کتاب فوق‌الذکر به منظور تعیین سطح خوانائی مطالب آن بر اساس معیار فلش^۲ (۱۹۴۸) است. علاوه بر آن، ضمن تأکید بر ضرورت تالیف چنین کتابی نکات قوت و ضعف آن مورد بررسی قرار می‌گیرد تا مولف کتاب در ویرایش بعدی نسبت به رفع اشکالهای آن اقدام نماید. آنچه در صفحه‌های بعد ارائه می‌شود شامل تعیین سطح خوانائی متون کتاب، تمرینها، نارسائیهای دستوری و خلاصه و نتیجه‌گیری است.

معیار فلش و تعیین سطح خوانائی متون
بدون تردید، نیاز به تهیه چنین کتابی از مدت‌ها پیش محسوس بوده است و اقدام خانم بنی‌اقبال به تهیه آن کار بسیار شایسته‌ای است. متن‌های انتخابی تماماً در زمینه کتابداری و اطلاع‌رسانی و سرشار از واژه‌های متداول در این رشته است. منابعی که متن‌ها از آنها گرفته شده‌اند جملگی از منابع معتبر رشته مربوطه هستند. کتاب از نظر خصوصیات ظاهری شامل قطع کتاب، صفحه‌بندی، فاصله سطرها، اندازه حروف، چاپ و ترتیب مطالب

۱. ماده‌های تکمیل‌کردنی با استفاده از چهارگزینه داده شده.

۲. ماده‌های تکمیل‌کردنی با استفاده از شکل صحیح کلمات داده شده.

۳. ماده‌های تکمیل‌کردنی با استفاده از کلمات داده شده.

۴. تنظیم چند جمله داده شده به منظور ساختن یک بند^۱.

در قسمت دوم هر بخش از کتاب، متن طولانی دیگری ارائه شده است که به دنبال آن و به ترتیب جمله‌های درست-نادرست، ماده‌های تکمیل‌کردنی با استفاده از چهارگزینه داده شده، و پنج سوال که دانشجویان باید پاسخهای آنها را بنویسند، آورده شده است.

در قسمت سوم هر بخش، معمولاً مستنی حدود ۲۵ سطر برای ترجمه داده شده است و به دنبال آن بیش از ۳۰ لغت انگلیسی ارائه شده است که دانشجویان باید معادل‌های فارسی آنها را پیدا کنند.

در قسمت چهارم تمرینهای متنوعی ارائه شده است که معمولاً در قسمتی از آن اطلاعاتی در زمینه‌ای خاص به دانشجویان داده می‌شود، لیکن در جای دیگر از دانشجویان خواسته می‌شود تمرینهای مختلفی انجام

دهند.

- خوبست. لیکن، از نظر محتوایی، یکی از اساسی‌ترین اشکالهای کتاب سطح خوانائی مطالب آن است. در اینجا لازم است قبل از پرداختن به کتاب مورد بحث به مطالعاتی که در زمینه تعیین سطح خوانائی کتب انگلیسی زبان انجام شده است اشاره‌ای شود. طبق نوشته دیانی (۱۳۶۶) از میان مطالعاتی که در این زمینه در کشورهای انگلیسی زبان انجام گرفته است سه تحقیق مربوط به گانینگ^۱ (۱۹۵۱)، فرای^۲ (۱۹۶۹) و فلش^۳ (۱۹۴۸) از دیگران برجسته‌تر است و در این تحقیقات رابطه دشواری متن در ارتباط با طول واژه‌ها به عنوان شاخص تعیین سطح خوانائی متن مورد توجه قرار گرفته است.
- گانینگ (۱۹۵۱) کلمات دشوار را کلماتی می‌داند که از سه یا بیشتر از سه هجا تشکیل شده باشند. فرای (۱۹۶۹) با شمارش هجاها و شمارش جملات در حداقل سه نمونه متفاوت صد کلمه‌ای از متن و استفاده از محل تلاقی خطوطی که از نقاط مربوط به مدل جملات روی یک محور و مدل هجاها روی محور دیگر به موازات محورهای مزبور کشیده می‌شوند، سطح خوانائی متن را تعیین می‌کند. در اینجا چون معیار مورد استفاده معیار فلش
- است، چگونگی استفاده از فرمول فلش با تفصیل بیشتری شرح داده می‌شود:
۱. انتخاب سه نمونه صد کلمه‌ای از اوائل، اواسط و اواخر متن.
 ۲. شمارش تعداد هجاهای کلمات، ارقام و علائم هر نمونه صد کلمه‌ای برای تعیین طول آنها به منظور محاسبه میانگین تعداد هجاهای سه نمونه.
 ۳. تقسیم تعداد کلمات هر نمونه به تعداد جملات کامل همان نمونه برای تعیین تعداد متوسط کلمات هر جمله به منظور محاسبه میانگین جملات موجود در سه نمونه.
 ۴. قرار دادن اعداد به دست آمده از موارد ۲ و ۳ در فرمول سطح خوانائی متن که در ذیل آمده است.
 ۵. محاسبه متوسط نتایج حاصل از سه نمونه. بدین ترتیب، با قرار دادن اعداد به دست آمده از محاسبات فوق در فرمول زیر دشواری سادگی نوشته‌ها مشخص می‌گردد:
- $$[(206/835 - 0/846WL) - 1/015SL] = \text{سطح خوانائی}$$
- در این فرمول، WL یعنی متوسط تعداد هجاها
-
- 1- Gunning 2- Fry
3- Ibid

اساس معیار فلش (۱۹۴۸) محاسبه شده است. در این اندازه گیری، هر چه اندازه فلش بالاتر باشد، متن ساده تر است.

طبق جدول شماره ۱ صفحه های ۱۰۱-۱۰۰ در کتاب (۱) از بقیه صفحه ها ساده تر است، در حالی که صفحه ۲۸ آن دارای مشکل ترین متن می باشد. در کتاب (۲)، صفحه های ۲-۳۱ از بقیه صفحه ها ساده تر و صفحه ۱۱۶ از سایر صفحه ها مشکل تر است. علاوه بر دشواری متن ها، تمایزی بین متون کتاب (۱) و کتاب (۲) و یا شیوه تدوین آنها وجود ندارد. البته، قابل ذکر است که سطح خوانائی یکی از جنبه های درجه بندی کردن مطالب است. به نظر نمی رسد جنبه خاصی در ترتیب متون به کار گرفته شده باشد.

با توجه به اینکه هدف کتاب آموزش زبان

در نمونه های یک کلمه ای، و SL به معنای متوسط تعداد کلمات تقسیم بر متوسط تعداد جملات در نمونه های یک صد کلمه ای است. اعداد موجود در فرمول تابعی هستند از واقعیات زبانی که اعداد ۲۰۶/۸۳۵، ۰/۸۴۶ و ۱/۰۱۵ مختص نوشته های زبان انگلیسی است. اینک با توجه به ویژگیهای فرمول فلش به سنجش سطح خوانائی مطالب کتاب "انگلیسی برای دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع رسانی" می پردازیم.

انتظار این است که مطالب کتابها از ساده شروع و به دشوار ختم شود. در کتاب مورد بحث این انتظار برآورده نشده است و آنچه در جدول شماره ۱ می آید محاسبه سطح خوانائی ۵ متن از کتاب (۱) و ۵ متن از کتاب (۲) است که به طور تصادفی انتخاب و بر

جدول ۱. سطح خوانائی متون

کتاب (۲)			کتاب (۱)		
فلش	تعداد کلمات	صفحه	فلش	تعداد کلمات	صفحه
۳۰/۹	۳۲۶	۱	۶۲/۴	۲۹۶	۱
۵۴/۲	۳۴۲	۳۱-۲	۳۳/۳	۲۸۴	۲۸
۴۷/۹	۳۴۱	۶۰	۵۲/۴	۳۵۷	۵۴
۵۱/۸	۳۷۳	۸۷-۸	۴۹/۶	۲۷۶	۷۵-۶
۲۹/۴	۲۹۵	۱۱۶	۶۶/۴	۴۸۲	۱۰۰-۲

خواننده و متن^۱. امروزه معمولاً متون خواندنی کوتاه در نظر گرفته می‌شوند زیرا تطابق بیشتری با فعالیتهای روزمره دارند. انسان در زندگی روزمره بیشتر متونی مانند آگهی‌های روی دیوار و علامتها در جاده‌ها را می‌خواند. در کتاب مورد بحث هم متنها طولانی است و هم در تمرینهای کتاب به فرآیند تعاملی یا ارتباط دوسویه مفاهیم توجه نشده است. البته، ارائه مطالب طولانی بعد از گذر دانشجو از این مرحله و کسب مهارتهای لازم توسط دانشجو، هم ضروری و هم سودمند است.

تمرینها

اشکال دیگر کتاب مورد بحث مربوط به تمرینهای آن است. در اینجا به تعدادی از اینگونه نارسائیه‌ها اشاره می‌شود. در Part 1, برخی پرسشها به صورت درست-نادرست و برخی چندگزینه‌ای به صورت ماده‌های تکمیل کردنی آمده است. اولین مشکل در انجام تمرینهای درست-نادرست این است که از

است، شاید بهتر باشد متون این همه تخصصی نباشند. بهتر است کتاب دارای محتوایی خواندنی، ساده و دلچسب باشد و با تأکید بر واژگان و ساختار مناسب علم کتابداری و اطلاع‌رسانی زبان انگلیسی را آموزش دهد. دنیای امروز دنیای اطلاعات و اطلاع‌رسانی است و مطالب پیرامون مباحث آن خواندنی و فراوان است. می‌توان با استفاده از مطالب متنوع و با درجه‌های تخصصی متفاوت سودمندی کتاب را افزایش داد و در متون جلد‌های (۱) و (۲) از نظر سطح تفاوت محسوسی ایجاد نمود.

نکته مهم دیگر در رابطه با متون کتاب این است که کتاب بدون مقدمه به متن اصلی هر درس وارد می‌شود. از آنجا که این کتاب به عنوان منبع زبان تخصصی و به منظور آشنایی دانشجویان با واژگان و متون اختصاصی رشته مورد نظر تألیف شده است، بهتر است ابتدا کلمات و عبارات جدید هر درس همراه با تلفظ کلمات، تعاریف و مثالها ارائه شود. ضمناً، هر بخش از کتاب به شیوه سنتی حاوی ۲ متن بلند و به دنبال آن چندین تمرین است. امروزه این شیوه توصیه نمی‌شود. متخصصین "خواندن" بر این باورند که "خواندن" فرآیندی تعاملی است، فرآیندی از تبادل مفهوم بین

1- Carrell, P.L. and Eisterhold, J.C. 1983. Schema theory and ESL reading pedagogy. TESOL Quarterly 17(4), 553-73.

always an even-numbered page....

و در سؤال چنین آمده است:

In a book, all left-hand pages are versos, and are ...

که گزینه b, even-numbered پاسخ درست است.

در ماده شماره ۱۰ کتاب (۲) صفحه ۱۳۶ آمده است:

Older citizens and those who have retired early from work have a diversity of information and educational ..., therefore, any successful library services ...

چهارگزینه ارائه شده برای تمرین فوق که از جمله ماده‌های واژگانی تکمیل کردنی است به ترتیب عبارتند از: goals, stimulus, requirements و ideas. اشکالی که بر این تمرین وارد است این است که گزینه نخست اسم مفرد است. در حالیکه سه گزینه دیگر اسامی جمع هستند. باید توجه داشت که در ماده‌های تکمیل کردنی هر چهارگزینه باید همسنگ باشند، از نظر ساختاری بنا متن سازگاری داشته باشند، فقط از نظر معنایی است که باید یکی از چهارگزینه بتواند در متن قرار گیرد (جعفرپور، ۱۳۷۶، ص ۲۰).

دانشجو خواسته شده است:

"Justify Your answers". نه تنها این

درخواست از توان بیشتر دانشجویان خارج است، بلکه به نظر می‌رسد برای انتخاب

نکات جهت گنجاندن در انواع تمرینها دقت بیشتری لازم است. در وضعیت فعلی،

نیت اصلی (main idea) و نکات جزئی (minor points) هم در تمرینهای درست -

ناسدست و هم در تمرینهای چهارگزینه‌ای آورده شده است و به همین دلیل تقسیم‌بندی ارائه شده روشن نیست.

نارسائی دیگر کتاب مربوط به ماهیت خود ماده‌ها (پرسشها) است. مثلاً در ماده شماره ۱

از کتاب (۱)، صفحه ۴ چنین آمده است:

It is on the spine that libraries place the numbers and letters of the book's call number, so that it can be....

دانستن معنی واژه تخصصی call number لازم است تا پاسخگو بتواند گزینه درست را انتخاب کند، در حالیکه این واژه در متن درس ارائه نشده است.

در ماده شماره ۲ از کتاب (۱)، صفحه ۴ نکته‌ای بسیار جزئی از صفحه دوم کتاب عیناً مورد سؤال قرار می‌گیرد. در متن آمده است:

Throughout the book, the verso is

در ماده ۷ کتاب (۲) صفحه ۹۱ آمده است:

Despite the mass of material on communication and information, the general public still knows too little of these ... field.

چنین به نظر می‌رسد هر دو پاسخ (specialized) a و (related) b صحیح هستند، در حالی که در ماده‌های چندگزینه‌ای باید فقط یکی از گزینه‌ها پاسخ درست باشد.

در حالی که هیچ ماده‌ای نباید با جای خالی آغاز شود (همانجا، ص. ۱۷)، در کتاب (۲)، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۳۷ به ترتیب ماده‌های ۷ و ۴ با جای خالی شروع شده‌اند:

- ... an ethnic minority collection separately enables the collection ...
- ... must treat other staff with friendliness, kindness, justice, and equality.

علاوه بر موارد فوق، در part II با عنوان Language practice، محتوای ماده‌ها از متن گرفته نشده است و با توجه به اینکه برای پاسخگویی به این تمرینها دانش کتابداری لازم است، در حقیقت این ماده‌ها از خود متن کتاب دشوارتر هستند. به عنوان مثال، می‌توان به ماده ۷ در صفحه ۱۱۹ کتاب (۲) اشاره نمود که

در آن آمده است:

The mission ... of most public and academic libraries includes a proviso for providing access to information for all, regardless of economic background, colour, creed or disability.

چهار گزینه ارائه شده به ترتیب عبارتند از: collection, service, statement, policy. هیچ کدام از واژه‌های اصلی ماده و گزینه‌های آن در متن نیامده است.

نارسائیه‌های دستوری

در کتاب مورد بحث موارد متعددی از اشکالهای دستوری وجود دارد که در ذیل به چند مورد آن اشاره می‌شود: ماده ۴ در صفحه ۵ کتاب (۱) چهارگزینه دارد که با یکدیگر همخوانی ندارند. در این ماده، گزینه اول دارای سه عضو است، گزینه سوم دو عضو دارد و بقیه هر کدام دارای یک عضو هستند. واژه expose در گزینه چهارم باید با حرف اضافه to همراه باشد و ضمناً به صورت مجهول (be exposed to) نوشته شده باشد که چنین نیست. علاوه بر این، اگر چه ظاهراً ماده در صدد سنجش واژگان است، پاسخگو می‌تواند با توجه به دانش دستوری به آن پاسخ

در این سؤال لازم است دو واژه اصلی انتهای سؤال همخوانی داشته باشند. استفاده از واژه selection به جای selecting اشکال سؤال را مرتفع می‌سازد.

در کتاب (۱)، صفحه ۱۹، ماده ۹، سه گزینه از چهار گزینه اسامی جمع هستند و تنها گزینه سوم به صورت مفرد است:

Many publishers distribute promotional and circulars about individual titles or ...

لازم است گزینه سوم (loose-leaf) نیز به صورت جمع نوشته شود تا با سه گزینه دیگر یعنی leaflets, sheets و leaves همخوانی داشته باشد.

اشکال ماده ۴ در صفحه ۲۵ کتاب (۱) چشمگیرتر است. در این ماده، گزینه اول از نظر دستوری نادرست است:

Library support for a new course or a new research interest ...

گزینه اول (a)، چنین است:

Will be put included in the important criterion of expenditure....

در کتاب (۲) صفحه ۳ ماده ۵ گزینه سوم آمده است:

So the vendor will mangae the order

دهد. ماده مذکور آن گونه که در کتاب آمده است در زیر نشان داده می‌شود:

The dust jacket protects the book and should ... the book.

- a. be kept on b. preserve
c. remain on d. expose

مورد دستوری دیگر مربوط به سطرهای ۱۰-۱۱ صفحه ۷۶ کتاب (۱) است:

It is the first example of all closed-stack libraries with reading room above and bookstacks below.

درست آن است که واژه room به شکل جمع نوشته شود. همچنین در کتاب (۱)، صفحه ۱۷، ماده ۳، گزینه دوم از نظر دستوری نادرست است:

The lack of interest towards book provision matters

b- appears illogical when there is lack of time during which more books be published

در گزینه دوم، به جای be باید از are استفاده شود. در همین کتاب، در صفحه ۱۸، قسمت C، سؤال به شرح ذیل است:

What is the most fundamental of all library activities: *selecting* or *provision*?

سطرهای ۲۲ و ۲۵ و ... نیز دیده می شود.

اشکالهای چاپی

کتاب "انگلیسی برای دانشجویان کتابداری و اطلاع رسانی" از غلطهای چاپی نیز عاری نیست. در زیر به چند مورد از غلطهای چاپی کتاب اشاره می شود. به عنوان مثال، در کتاب (۱) صفحه ۶ ماده ۴ گزینه سوم می خوانیم:

When an annual clothbound volume comes out ...

در کتاب (۲) صفحه ۱۱ ماده ۴ گزینه اول واژه from اشتباهاً form چاپ شده است:

to prevent the dealer *form* treating it as a second order.

صفحه ۷۶ همین کتاب ماده ۷ گزینه دوم to باید قبل از فعل gather قرار گیرد. در کتاب می خوانیم:

... the time taken gather to information and make ...

صفحه ۷۷ همین کتاب سطر سوم به جای is از in استفاده شده که نادرست است:

How the neat distinction between primary and secondary sources in apparent?

until the library notifies that it *is no longer wants* to receive ...

با حذف فعل is در جمله فوق، اشکال دستوری جمله از بین می رود. در کتاب (۲) صفحه ۹۰، ماده ۵ آمده است:

Services from the individual explanation of information sources, *creating of* bibliographies, guides in appropriate media to the active use of networks are ...

در این ماده بهتر است به جای creating از creation استفاده شود. گزینه دوم همین ماده نیز از نظر دستوری نادرست است:

the objectives of *which* each library should fulfilled.

باز هم در کتاب (۲) صفحه ۹۱ ماده ۹ ما شاهد اشکال دستوری هستیم:

Various systems and software are useful ...

واژه ای که زیر آن خط کشیده شده است باید به صورت جمع نوشته شود.

علاوه بر موارد فوق الذکر، نادرستی های دستوری در کتاب (۱) صفحه ۱۰۰ سطر ۲۲ و

در کتاب (۲) صفحه ۵ سطر ۹، صفحه ۸۷

داده شده یک بند (paragraph) بنویسند. هدف این گونه تمرینها روشن نیست. انجام چنین تمرینهایی نیاز به داشتن اطلاعاتی در مورد Paragraph development دارد. آیا بدون آموزش می توان چنین انتظاری از دانشجویان داشت؟

۴. به دنبال قسمت D مطالبی تحت عنوان Section Two آمده است. در این بخش که مطلبی طولانی به صورت درک متن ارائه شده است، تفاوتی با Section One در آن دیده نمی شود و هیچ توضیحی هم در این باره داده نشده است.

۵. در تنظیم مطالب کتاب عدم یکساختی مشاهده می شود. برای مثال، در کتاب (۱) بخش ۱، قسمت چهارم با عنوان Recommended Exercises وجود دارد، در حالی که سایر بخشهای کتاب (۱) فاقد این قسمت است. در کتاب (۲) نیز، بخشهای ۳ و ۵ فاقد این قسمت و سایر بخشها واجد آن هستند.

نتیجه گیری و پیشنهادها

از آنجا که کتاب مورد بحث از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی به عنوان کتاب درسی تعیین گردیده است، ضرورت دارد

در صفحه ۸۵ تمرین B ماده ۷ نیز چنین آمده است:

compact disk-random-access memory (CD-ROM)

ROM در اینجا اشتباه است، درست آن RAM است. و بالاخره اینکه در صفحه ۸۷ بند دوم واژه absolute غلط است و درست آن absolute است:

Although a simple description of the reference process has been given here, this can never be *absolute*.

برخی کاستی های دیگر

علاوه بر موارد مشروحه بالا، نکات ذیل نیز در این کتاب قابل تأمل است:

۱. در صفحه های مقدماتی کتاب، کلمه Acknowledgement باید به صورت جمع نوشته شود و به جای indebt of از indebted to استفاده شود.

۲. در حالی که کتاب (۱) و کتاب (۲) هر کدام دارای ۱۰ بخش هستند، در هنگام تشکر عبارت the whole four units به کار برده شده است.

۳. در قسمت D هر بخش از دانشجویان خواسته می شود با نظم بخشیدن به جمله های

- عاری از هرگونه اشکال باشد. اشکالهای موجود در کتاب می تواند باعث سردرگمی و گرفتاری دانشجویان و مدرسان رشته کتابداری و اطلاع رسانی هنگام استفاده از آن شود. بهتر است استفاده از متن حاضر در وضعیت فعلی با آگاهی از اشکالهای موجود در آن باشد. متن های موجود تا اندازه ای دشوار و نسبتاً طولانی هستند. امروزه ارائه متونی در اندازه های داده شده کمتر متداول است، گرچه به تدریج و با کسب دانش و مهارتهای لازم توسط دانشجو می توان متنهای طولانی تری ارائه نمود. علی رغم اشکالهای موجود در کتاب، زحمات خانم بنی اقبال شایان تشکر و تقدیر است. یقیناً با رفع نواقص موجود، کتاب می تواند به منبع بسیار مفیدی برای دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع رسانی تبدیل شود. در خاتمه، پیشنهادهای ذیل به منظور رفع پاره ای از کاستی های کتاب ارائه می گردد:
۱. در قسمت A از part I، بهتر است **Justify your answers** به علت مشکل بودن حذف شود.
 ۲. در قسمت C، بهتر است تعداد کلمه های داده شده برای پر کردن جاهای خالی کمی بیشتر از تعداد جاهای خالی باشد. ضمناً طبق
- اصول آزمون سازی، اولین و آخرین جمله متن نبایستی دارای جای خالی باشد.
۳. قسمت D یعنی مرتب کردن جمله ها به منظور ساختن "بند" حذف گردد.
 ۴. از آنجا که کتاب "گردآوری" شده است، بهتر است در صفحه عنوان نوشته شود: **Compiled by** یا **Edited by**.
 ۵. چنانچه مؤلف "راهنمای معلم" برای کتاب مورد بحث تهیه نماید، بدین وسیله می تواند کمک ارزنده ای به کسانی بنماید که این کتاب را تدریس خواهند کرد.
 ۶. از آنجا که مطالب کتاب از منابع دیگر گرفته شده است، ضرورت دارد ارجاع لازم و کامل داده شود. در حالت فعلی، اطلاعات کتابشناختی منابع داده شده اغلب ناقص هستند. در هیچ کدام از منابع محل انتشار و ناشر و در بسیاری موارد صفحه مطلب گرفته شده ذکر نگردیده است. در صفحه ۱۰۱ که صفحه مربوطه داده شده است، نام کامل مؤلف داده نشده است.
 ۷. در میان موضوعات کتاب، مباحث مهم پیرامون تکنولوژی اطلاعات، ذخیره و بازیابی اطلاعات، جستجوی پیوسته، فهرستهای همگانی رایانه ای در کتابخانه ها، کتابسنجی و امثال آن، که موضوعات جدید این رشته

- هستند، نادیده گرفته شده است.
۸. با توجه به اینکه متون کتاب از منابع خارجی نسخه برداری شده‌اند، لازم است بخشهایی از مطالب کتاب کمی دستکاری شود تا با شرایط حاکم بر کتابخانه‌های ما سازگاری داشته باشد. برای مثال، در صفحه ۵۴ کتاب (۱) سطر سوم به بعد چنین آمده است:
- Any newcomer, entering the library for the first time and looking for a place to begin, will probably be welcomed by a librarian with an offer of help.
- این مطالب با واقعیت‌های کتابخانه‌های ما سازگار نیست. پیشنهاد می‌شود در این گونه موارد با اندکی دستکاری نوشته شود:
- In Europe یا In some countries و غیره.
۹. احتمال می‌رود در زمان نگارش این مقاله، برخی از گروه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی از کتاب مورد بحث به عنوان منبع درسی برای تدریس دانشجویان استفاده نمایند. توصیه می‌شود همکاران محترم ضمن حذف بخشهای سنگین Justify your answers و مرتب کردن جمله‌ها برای ساختن بند، نادرستی‌ها و نکات قابل تأمل را دقیقاً یادداشت نموده و در پایان نیمسال به مؤلف کتاب یا انتشارات سمت ارسال دارند تا بعد از بررسی در ویرایش بعدی اصلاحات لازم اعمال گردد.
- نگارنده این مقاله برخود واجب می‌داند از راهنماییهای ارزشمند آقایان دکتر عبدالجواد جعفرپور و شعبان وردک سپاسگزاری نماید.

منابع

فارسی

۱. جعفرپور، عبدالجواد (۱۳۷۴). نقدی بر ترجمه کتاب آزمون در آموزش زبان. *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*. دوره دهم، شماره دوم، ۱۵۵-۱۶۸.
۲. جعفرپور، عبدالجواد (۱۳۷۶). نقدی بر آزمون انگلیسی ورودی تحصیلات تکمیلی (مجموعه زبان انگلیسی). *مجله پژوهشی دانشگاه اصفهان (علوم انسانی)*. جلد هشتم ۱ و ۲، ۱۵-۲۲.
۳. دیانی، محمدحسین (۱۳۶۶). سه فرمول برای تشخیص سطح خوانائی نوشته‌های ویژه نوسوادم. *نشریه دانشکده علوم تربیتی (فصلنامه علوم تربیتی دانشگاه تهران)*. سال دهم، شماره ۳-۴، ۵۹-۸۰.
۴. دیانی، محمدحسین (۱۳۶۹). معیاری برای تعیین سطح خوانائی نوشته‌های فارسی. *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*. دوره پنجم، شماره دوم، ۳۵-۴۸.

خارجی

1. Carrell, P.L. and J.C. Eisterhold. (1983). "Schema theory and ESL reading pedagogy". *TESOL Quarterly* 17(4), 553-73.
2. Flesch, Radolph F. (1948). "A Readability yardstick". *Journal of Applied Psychology*. 32(June). P. 221-33.
3. Fry, Edward B. (1969). "A Readability Graph for Librarians". *School Libraries*. 19(Fall). P. 13-16.
4. Gunning, Robert (1951). *The Technique of Clear Writing*. New York: Me Graw-Hill.